

T1. Fundamentele funcționării întreprinderii moderne (2 ore)

1) Rolul și clasificarea întreprinderilor în structura social-economică modernă

Activitatea economică umană poate fi organizată în forme variate, dar dominantă este cea colectivă, care implică atât resurse și tehnologii variate, cât și repartizarea sarcinilor și a profiturilor conform unei abordări organizatorice prestabilite. De regulă, această organizare este reprezentată în formă de întreprindere.

Întreprinderile reprezintă veriga principală a economiei unei țări, având la bază producerea bunurilor sau prestarea serviciilor de care consumatorii au nevoie. Fiecare antreprenor își administrează întreprinderea conform politicii și principiilor după care se conduce, iar asupra acestora influențează desigur și tipul întreprinderii.

să aibă independență economică.

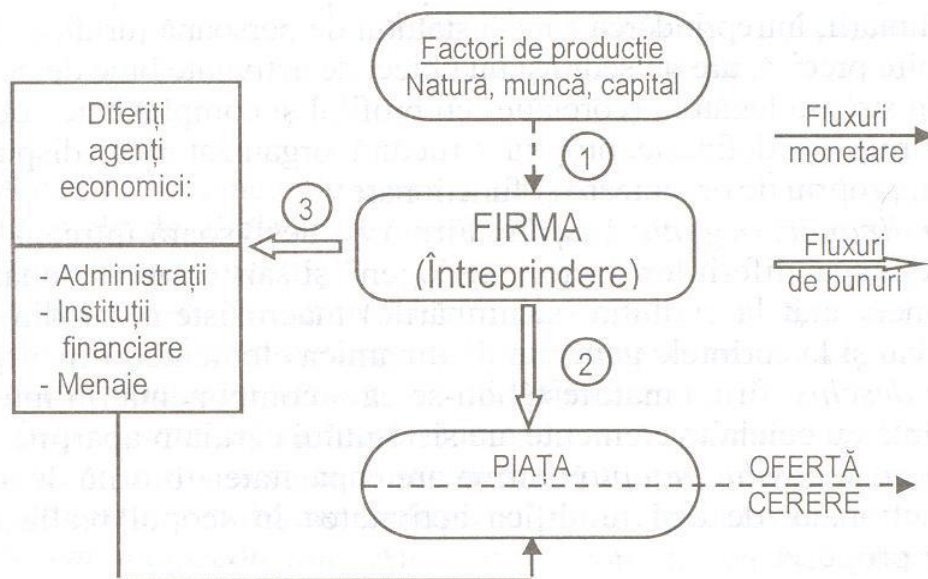

Fig.1 Dublul rol al întreprinderii: economic și social [4].

Prin întreprindere se înțelege orice formă de organizare a unei activități economice, cu scopul obținerii unui profit. Întreprinderea constituie locul în care se produc bunurile economice, lucrările și serviciile destinate satisfacerii nevoilor individuale sau colective ale oamenilor [1].

Întreprinderea poate fi imaginată ca o îmbinare de resurse (idei, credibilitate, bani, management, energie, informații, bunuri materiale, organizare, mărci de produse etc.) prin care oamenii produc bunuri și servicii ce vor fi vândute pe piețe la un preț suficient ca să asigure remunerarea corectă a tuturor celor (proprietarii, salariații, statul, băncile) care contribuie la funcționarea ei.

În prezent există un număr foarte mare de întreprinderi cu o structură de organizare variată. Clasificarea întreprinderilor poate fi realizată după mai multe criterii:

- după mărime (*extre-mari, mari, mijlocii, mici, individuale*),
- după forma de proprietate (*de stat, private, mixte*),
- după natura activității (*agricole, industriale, prestatoare de servicii, de distribuție, de comerț*),
- după statutul organizatorico-juridic (*societate cu răspundere limitată, societate pe acțiuni, întreprindere individuală, cooperativa de producție*),

etc.

2) Valorile operaționale ale întreprinderii moderne

Valorile operaționale ale întreprinderii sunt formate din resursele (rezervele) disponibile ale întreprinderii raportate la prețul actual de piață ale acestora. Aceste valori sunt implicate direct și indirect în funcționarea stabilă și fiabilă ale întreprinderii cu revalorificarea lor după fiecare ciclu tehnologic

operațional (productiv). Valoarea resurselor este dependentă de mediul intern și extern de afaceri. Valorile disponibile sunt exploatate (uzate) în timpul activităților desfășurate în scopurile tehnologice și necesită reînnoire sau restabilire periodică sau continuă. Ținând cont de faptul implicării valorilor întreprinderii în ciclul operațional, acestea deseori sunt numite **valori operaționale (VO)** [2].

VO pot fi atât de natură variată, cât și cu gradul și periodicitatea diferită de implicare în activitățile implementate. Valorile operaționale pot fi atât proprii, cât și atrase (închiriate, împrumutate). De regulă, acestea includ:

- Fondurile /activele fixe,
- Financiare,
- Tehnologice,
- Intelectuale și juridice,
- Umane,
- Informaționale,
- Naturale (*și ale mediului ambiant*),

Mulți specialiști din domeniul gestiunii întreprinderilor operează cu termenul de **Factori de producție**, care, în realitate, este mai mult focusat spre aspectul tehnologic, dar, oricum, reflectă varietatea valorilor implicate și interferează cu VO.

Factorii de producție reprezintă:

- acea parte a elementelor care participă nemijlocit la obținerea diverselor produse, încorporându-se în cadrul acestora
- este “elementul” uman sau material
- atras și utilizat efectiv
- într-o activitate economică
- în vederea producerii de noi bunuri economice

Factorii de producție se clasifică în:

- **tradiționali:** pământul, munca și capital, care într-o proporție sau alta, sunt comuni tuturor genurilor de activități economice
- **neofactori:** întreprinderea, abilitatea întreprinzătorului, invenția, informația, progresul științific și tehnic, statul, etc.

3) Mediul informațional al întreprinderii și particularitățile Sistemelor Informaționale la nivel microeconomic [3].

Activitățile întreprinderii sunt absolut dependente de sistemul decizional implementat și reprezintă o funcție atât al clasei ei structural-organizaționale, cât și de VO implicate.

Informația

- Informația ca bun pentru organizație
 - Valoare prin implicare directă în luarea deciziilor,
 - Valoare pentru obținerea profitului,
 - Valoare supusă riscurilor (prin prejudiciul posibil).
- Tipuri de informații
 - **Date** – forma brută a informației, nu are semnificație,
 - **Mesaje** – date prelucrate în scopul obținerii informației,
 - **Informație** – conține semnificație reprezentativă, are valoare la luarea deciziilor,
 - **Baze de date** – colecții de date organizate. Utilizate pentru obținerea informației.

- Informația poate exista sub diferite forme
 - Tipărită sau scrisă pe hârtie
 - Stocată în format electronic
 - Transmisă prin poștă sau email
 - Prezentată pe filme sau imagini video
 - Comunicată în cadrul ședințelor, conversațiilor

Specific asociere informație

- Informația în *format clasic* – se asociază și cu suportul să identifice prin tehnologia implicată,
- Informația în *format electronic* – se asociază cu tehnologiile de procesare la calculator și implică suporturi accesibile numai prin dispozitive electronice speciale.

Utilizarea corespunzătoare a informației în activitățile întreprinderii înseamnă respectarea lanțului operațiilor tehnologice:

- Crearea – Clasificarea – Stocarea – Modificarea – Comunicarea – Transmiterea – Multiplicarea – Recepția – Arhivarea – Regăsirea - Ștergerea

Utilizarea necorespunzătoare a informației înseamnă:

- Distrugerea – Pierderea – Modificarea – Divulgarea – Furtul – Interceptarea – Accesul neautorizat

Sistemul informațional al întreprinderii poate fi reprezentat ca ansamblul datelor, informațiilor, fluxurilor și circuitelor informaționale, procedurilor și mijloacelor de tratare a informațiilor menite să contribuie la stabilirea și realizarea obiectivelor întreprinderii.

Sistemul informational permite cunoașterea situației existente într-o întreprindere, a situației trecute și anticiparea evoluției viitoare a acesteia, contribuind astfel la elaborarea și îndeplinirea obiectivelor stabilite. Prin intermediul său se obțin informațiile necesare fundamentării deciziilor, implementării acestora precum și cele necesare adaptării continue a întreprinderii comerciale la schimbările interne și externe.

Sistemul informational cuprinde totalitatea elementelor (date, informații, circuite și fluxuri informaționale, proceduri și mijloace de tratare a informațiilor) din cadrul firmei, având drept scop să asigure suportul informational necesar îndeplinirii obiectivelor stabilite.

Necesitatea SI în cadrul organizației

- Evoluția cerințelor business,
- Nivelul înalt de birocrație (numărul sporit de documente pe hârtie),
- Înlocuirea treptată a documentelor pe hârtie cu documentele în format electronic,
- Nevoia de structurare a informației din cadrul organizației,
- Creșterea exponențială a volumului de informație,
- Necesitatea asigurării schimbului și accesului la informație,
- Creșterea necesității reglementării și controlului.

Bibliografia:

1. Silvia Olaru. Managementul întreprinderii. Biblioteca digitală ASE. - <http://www.biblioteca-digitala.ase.ro/biblioteca/carte2.asp?id=475&idb>
2. Cook, M. A. (1996). Building enterprise information architectures : reengineering information systems. Hewlett-Packard professional books. Upper Saddle River, NJ, Prentice Hall.
3. Dmitrii Parmacli ș.a. DEZVOLTAREA INOVAȚIONALĂ A ÎNTREPRINDERILOR – Cahul, USDC, 2014.
4. Janeta Sîrbu. INTREPRINDEREA ÎN CADRUL ECONOMIEI NAȚIONALE, - Cluj, Universitatea Bogdan-Vodă, 2015